

8 iunie 2021

Comunicat de Presă

Cât de rezilient e Planul României

Ultima variantă a PNRR publicată de Guvernul României și transmisă Comisiei Europene reprezintă un pas înainte față de versiunile precedente, cu îmbunătățiri, dar lasă și semne noi de întrebare. Membrii Concordia cred că este extrem de necesară implicarea tuturor actorilor relevanți pentru finalizarea programului de reforme și intervenții inclus în PNRR.

“Este îmbucurător să vedem că în sfârșit PNRR tratează anumite aspecte ale dialogului social și România își asumă pași îndrăzneți pentru întărirea legitimității partenerilor sociali. Ne asumăm să tratăm cu seriozitate acest demers important pentru transformările economice și sociale pe care le anticipăm în acest deceniu”, a declarat Radu Burnete, directorul executiv Concordia. Unele dintre reforme sunt necesare și se pot realiza într-un ritm mai accelerat. Apreciam, de exemplu, intenția de a introduce noi ocupații în COR, dar credem că acest lucru poate și trebuie făcut chiar de anul acesta, nu abia în 2024, așa cum se arată în proiect. Salutăm și intenția de a găsi un mecanism pentru stabilirea salariului minim, dar și măsurile care țin de guvernanță și reforma administrației publice.

Subliniem însă lipsa unui dialog privind criteriile de alocare a fondurilor disponibile pentru atingerea obiectivelor asumate de România pe anumite capitole importante, așa cum este energia. Stabilirea unui portofoliu de proiecte trebuie să se bazeze pe criterii transparente, obiective și competitive, care să rezulte în selecția unor investiții coerente.

“Este surprinzător să observăm că sectoare importante de activitate nu au fost consultate și nu a existat un proces transparent de propunere și selecție pentru proiectele de investiții incluse. Există o expertiză bogată și proiecte mature cărora nu li s-a dat șansa să participe la PNRR, deși ar fi ajutat la atingerea angajamentelor care ne privesc pe toți.” a adăugat Radu Burnete.

Succesul PNRR va depinde, în foarte mare măsură, de existența unui cadru clar și transparent care să asigure utilizarea capacității de implementare din zona privată și acces nediscriminatoriu pentru toți actorii relevanți. PNRR nu va fi un succes fără mediul privat. Există suficiente reforme și intervenții în PNRR care să ne facă încrezători, iar de acum înainte accentul nostru și al Guvernului trebuie să fie pus pe implementare, inclusiv în ceea ce ține de propunerile și selecția proiectelor.

Observații pe larg ale Confederației Patronale Concordia

Dialogul social

PNRR vine cu o serie de propuneri care intenționează să aducă dialogul social în sec. XXI, prin digitalizare și transparentizare, atât la nivelul proceselor de consultare, cât și la nivelul legitimității partenerilor sociali, prin digitalizarea reprezentativității. Considerăm că aceste măsuri sunt menite să amplifice calitatea dialogului social și să sporească încrederea în această instituție. În măsura în care se vor materializa, împreună cu măsuri pentru creșterea capacității organizaționale, partenerii sociali pot ajunge să joace și în România rolul care li se atribuie prin modelul social european, în format bilateral și trilateral.

Piața muncii și protecție socială

Venitul Minim Garantat este un instrument social, la fel cum este și salariul minim pe economie. Însă, pentru a asigura creșterea gradului de ocupare și acces la locuri de muncă bine plătite, măsurile sociale trebuie să fie însoțite de măsuri active, precum programe de formare și incluziune personalizate sau dezvoltarea de competențe (upskilling/reskilling). Unele dintre măsuri, precum dobândirea de competențe digitale sau măsuri pentru stimularea învățământului tehnic se regăsesc în PNRR, iar altele sperăm să fie implementate prin MFF 2021-2027.

Introducerea unor meserii noi la nivelul Clasificării Ocupațiilor din România (COR), inclusiv prin armonizarea cu cadrul european existent (ESCO), atât în contextul digitalizării, dar și al dezvoltării altor proiecte, este o necesitate urgentă, iar actualizarea se poate realiza mai devreme de 2024, chiar anul acesta.

Salariul minim

PNRR amintește rolul partenerilor sociali în procesul de actualizare a salariului minim. Acesta se poate consolida chiar prin întărirea formatului bipartit, unde patronatele și sindicatele au cea mai mare experiență la firul ierbii. Am inițiat deja negocieri cu ceilalți parteneri sociali reprezentativi la nivel național, cu privire la un eventual calendar de creștere a salariului minim până în 2024. Susținem menținerea rolului partenerilor sociali chiar în stabilirea unei formule de calcul pentru salariul minim. Indiferent de modul în care va arăta această formulă, apreciem că va avea oricum o serie de limitări care se pot regla prin negocierea între partenerii sociali, urmând, de exemplu, modelul implementat în Germania.

În ceea ce privește indicatorii de raportare menționați în PNRR, aceștia trebuie analizați cu atenție, pentru a formula o soluție potrivită pentru România (a se vedea [simulările din Analiza CPAG pentru Concordia](#)).

Pentru a avea o imagine pertinentă cu privire la salariul minim, este important să clarificăm situația celor 1.6 milioane de lucrători cu salariul minim din România – în ce măsură veniturile acestora sunt suplimentate din alte surse.

Guvernanță

Apreciem oportună reforma în ceea ce privește capitalul uman din administrația publică, dar și întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare și a consolidării în raport cu inițiativele în domeniul schimbărilor climatice și dezvoltării durabile.

Avem nevoie de un stat puternic pentru a răspunde, în tandem cu mediul privat, provocărilor ce țin de tranziția ecologică și transformarea digitală, teme nu doar complexe, ci eminentamente transversale, la care sperăm că vor contribui inclusiv măsurile pentru consolidarea sistemului de fundamentare/ analiza preliminară a impactului.

Consolidarea instrumentelor în vederea creșterii calității consultărilor publice la toate palierele administrației este o măsură facilă de creștere a încrederii în raport cu statul și poate fi realizată eficient printr-o standardizare și digitalizare a proceselor, respectând totodată termenele prevăzute deja de lege.

Ne bucură ideea introducerii conceptului de inovare în sectorul public și elaborarea unei strategii de guvernanță inovativă și anticipativă.

Energie

Promovarea producției de energie regenerabilă este importantă în contextul Țintelor naționale asumate, inclusiv prin dezvoltarea unui cadru legislativ care să favorizeze tehnologiile curate, hidrogenul și soluțiile de stocare. Ne bucurăm că se regăsesc în PNRR măsuri precum sprijinirea actorilor din piața de producere a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice, dar și încurajarea circularității în lanțul de producție.

În același timp, considerăm că este necesară sprijinirea proiectelor din zona de energie pe criterii competitive și transparente pentru ca orice operator economic să aibă acces la sursele de finanțare prevăzute în PNRR în mod nediscriminatoriu, pentru a atinge obiectivele de siguranță și securitate energetică.

Remarcăm lipsa foilor de parcurs pentru:

- Strategia de stocare a energiei în baterii;
- Întărirea rețele electrice de transport și distribuție a energiei electrice în vederea creșterii capacității de preluare a energiei produsă din surse regenerabile
- Reforma pieței PPA (Power Purchase Agreements – contracte bilaterale directe) și CfD (contracte pentru diferență);
- Digitalizarea rețelelor de energie și dezvoltarea rețelelor inteligente.

Transport

Transportul reprezintă unul dintre sectoarele economiei care generează un nivel ridicat de gaze cu efect de seră și necesită măsuri rapide și eficiente pentru decarbonizare. În acest sens, considerăm că proiectarea segmentelor de autostradă prinse în PNRR cu stații de încărcare electrică (minim 4 puncte de încărcare), care să deservească ambele sensuri, amplasate la distanțe de aproximativ 20 km una față de cealaltă, va încuraja tranziția către un transport curat, fără emisii de carbon, prin asigurarea infrastructurii necesară reîncărcării autovehiculelor. Cu toate acestea, se remarcă lipsa infrastructurii pentru alți combustibili alternativi (gaz natural/hidrogen) ce ar putea fi utilizați în tranziția către un transport curat, în special de către vehiculele pentru transport mediu și greu.

Dorim să atragem atenția asupra faptului că aplicarea unui nou sistem de taxare pe baza distanței, în special pentru traficul greu, conform principiului *poluatorul plătește* trebuie să aibă în vedere includerea stimulentei pentru toate vehiculele cu emisii scăzute, nu doar pentru cele electrice/hibrid, pentru că electromobilitatea nu este, în prezent, o soluție viabilă pentru transportul mediu și greu care pare să fie vizat în mod special de această taxă.

Ne bucurăm și includerea unor proiecte precum:

- implementarea primei rețele de stații de alimentare a vehiculelor cu gaz natural comprimat din România de-a lungul coridoarelor europene de transport.
- modernizarea sistemului de infrastructură feroviară, inclusiv un proiect-pilot de tren pe hidrogen, ce poate furniza informații importante despre viabilitate acestui combustibil.

Educație

Salutăm viziunea integrată asupra digitalizării educației, ce cuprinde, pe lângă componenta de infrastructură digitală, și dezvoltarea de conținut și instrumente educaționale digitale, dar și formarea continuă a personalului didactic.

Apreciam atenția sporită în dezvoltarea de competențe digitale încă din ciclurile educaționale secundare (ex. 1.175 SMART Lab-uri) și dezvoltarea a 10 centre de învățământ dual integrate, finalizate și operaționale, corelate cu cerințele operatorilor economici din zona respectivă. Aceste măsuri ar trebui completate și cu o țintă cu privire la numărul elevilor înmatriculați în cadrul liceelor tehnologice.

Investiția în formarea continuă și realizarea de programe corespunzătoare trebuie realizată prin fonduri acordate furnizorilor de formare profesională, care dovedesc capabilitate în utilizarea lor și pot furniza o formare de calitate, în acord cu nevoile și cerințele pieței.

Este esențial să existe o coordonare instituțională între Ministerul Educației și Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, responsabil, conform planului propus, cu dezvoltarea unei curricule naționale pentru upskilling-ul forței de muncă în ceea ce privește competențele digitale, dar și cu mediul privat.

Turism și cultură

Salutăm includerea unor proiecte necesare pentru dezvoltarea celor două sectoare, sever afectate de pandemie, printre care:

- Operaționalizarea Organizațiilor de Management al Destinației (OMD)
- Finanțarea companiilor de producție/distribuție
- Crearea unor agende culturale pentru dezvoltarea turismului de nișă